

РЕШЕНИЕ

№ 2239

гр. София, 08.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 46 СЪСТАВ, в публично заседание на
шести февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: КРАСЕН ПЛ. ВЪЛЕВ

при участието на секретаря ЙОРДАНКА Г. ЦИКОВА
като разглежда докладваното от КРАСЕН ПЛ. ВЪЛЕВ Гражданско дело №
20231110154057 по описа за 2023 година

Производството е образувано по искова молба на „ФИРМА“ ЕООД, ЕИК:
111111111, със седалище и адрес: АДРЕС, **срещу И. Е. М., ЕГН *******, с адрес:
гАДРЕС, **с която се моли съда да приеме за установено спрямо ответника, че дължи на**
ищеца сумите:

-главница в размер на 431.25 лв. по Договор за потребителски кредит № ***** на
19.10.2017, сключен между „ФИРМА“ ЕАД, ЕИК *****, в качеството си на
кредитодател, и И. Е. М., ЕГН *****, в качеството си на кредитополучател,

- договорна възнаградителна лихва върху главницата в размер на 29.55 лв. за период от
19.10.2017г. до 10.10.2018 г.,

- законна лихва за забава върху главницата в размер на 153.67 лв. за период от
19.10.2017 г. до 19.06.2023 г.,

-както и лихва за забава върху главницата от датата на подаване на заявлението в съда
до окончателно изплащане на вземанията,

за които суми е издадена Заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПН по ч.гр.д.
№34666/2023 г. на СРС

Ищецът твърди, че между „ФИРМА“ ЕАД, ЕИК *****, в качеството си на
кредитодател, и И. Е. М., ЕГН *****, в качеството си на кредитополучател е сключен
Договор за потребителски кредит № *****на 19.10.2017 г. по електронен път по силата на
Закона за предоставяне на финансови услуги от разстояние /ЗПФУР/, по силата на който е
получил сумата от 1000 лв., срещу което се съгласил да върне 12 броя вноски по 101.08 лева
в срок до 10.10.2018 г., когато е падежирала последната вноска, съгласно Приложение № 1
към Договор за потребителски кредит, съдържащ Погасителен план, неразделна част от
Договора за кредит. Уговорен бил и фиксиран лихвен процент в размер на 41.24 %, както и
годишен процент на разходите по кредита в размер на 50%.Раздел X, чл. 2 от Общите
условия за предоставяне на кредити на Заемодателя /“ОУ“/, неразделна част от Договора за
кредит, страните са се съгласили, че при забавяне на плащането на погасителна вноска

Длъжникът ще дължи обезщетение за забава в размер на действащата законна лихва върху всяка забавена погасителна вноска, ведно с всички разноси за извънсъдебното и/или съдебно събиране на вземането, направени от „ФИРМА“ АД. В Раздел VI, чл. 8 и Раздел X, чл. 5 от ОУ страните са постигнали съгласие Длъжникът да заплаща всички разноси, свързани с неизпълнението му. В Раздел X, чл. 2 от Общите условия за предоставяне на кредити на Заемодателя /“ОУ“/, неразделна част от Договора за кредит страните се съгласили, че Длъжникът ще дължи обезщетение за забава в размер на действащата законна лихва върху всяка забавена погасителна вноска. В Раздел VI, чл. 7 от ОУ, неразделна част от Договора за кредит страните постигнали съгласие Длъжникът да заплаща всички разноси свързани с неизпълнението му. В Раздел VIII, чл. 2.6 от ОУ било уговорено правомощие на ФИРМА да уведомява Длъжника за забавата му чрез водене на кореспонденция, изпращане на съобщения, писма и стикери. С Договор за продажба и прехвърляне на вземания /Цесия/ от 02.03.2021 г. „ФИРМА“ АД като цедент е прехвърлило своите вземания към Длъжника по описания договор за потребителски кредит на цесионера „ФИРМА“ ЕООД, ЕИК 111111111, със седалище и адрес на управление: АДЕРС. Длъжникът е уведомен за цесията на посочената от него в договора електронна поща с имейл от 01.04.2021 г. Ответникът се уведомява и със самата искова молба.

Сочи се, че И. Е. М., ЕГН: ***** не е изпълнила в срок задълженията си по Договор за кредит до изтичането на крайния срок за погасяване на кредита ,като задължението не е погасено.

Прилагат се писмени доказателства.

Претендират се разноси.

В срока по чл. 131 ГПК ответната страна чрез назначения особен представител е депозирала отговор на исковата молба, с която исковете се оспорват като недопустими и неоснователни.

Поддържа се, че „ФИРМА“ ЕООД не е легитимиран ищец по настоящото дело, тъй като в Договора за потребителски кредит № *****от 19.10.2017г., сключен между „ФИРАМА“ АД и И. Е. М. не е предвидена клауза/възможност за прехвърляне/цедиране на вземанията на „ФИРМА“ АД към И. Е. М..

Сочи се, че Приложение № 1 към на Договора за цесия не е приложено като доказателство към исковата молба, поради което не може да се направи категоричен извод, че именно вземанията на „ФИРМА“ АД към И. Е. М. са прехвърлени на цесионера и в какъв точно размер. Поддържа се и, че уведомлението за цесията да е достигнало до длъжника.

Твърди се, че не са ангажирани доказателства исканият кредит да е отпуснат и усвоен от длъжника И. Е. М.. Соци се, че в Приложение № 1 към Договор за потребителски кредит № *****/19.10.2017 г. е посочен общ размер на предоставения кредит - 1000 лв. С исковата молба се търси главница в размер на 431,25 лв. и не става ясно дали въобще е отпуснат кредит на ответника и в какъв размер - 1000 лв. или 431,25 лв.

Излагат се доводи, че договорът за кредит е недействителен, поради противоречие с императивните разпоредби на чл. 11, ал. 1, т. т. 7, 9,10,11 и 12 от ЗПК

Оспорва се като нищожна, клаузата, на която се основава задължението за заплащане на договорна/възнаградителна лихва.

Софийският районен съд, като прецени доводите на страните и събраните по делото относими доказателства, намира за установено от фактическа страна следното:

Между „ФИРМА“ АД като кредитодател и ответника И. Е. М. като кредитополучател на 19.10.2017 г. е сключен Договор за потребителски кредит № *****, по силата на който

ФИРМА се задължава да предостави на Кредитополучателя потребителски Кредит, в размер и при условия, посочени в договора, под условие, че подаденото от Кредитополучателя Заявление е одобрено от ФИРМА.

Съгласно чл. 4 в случай че Кредитополучателят е посочил в Заявлението, че ще предостави Обезпечение на Кредита, същият следва, в зависимост от посочения в Заявлението вид на Обезпечението: (i) да предостави на ФИРМА банкова гаранция съгласно Общите условия в срок до 10 (десет) дни от подаване на Заявлението; или (ii) да сключи договор за предоставяне на поръчителство с одобрено от ФИРМА юридическо лице („Поръчител“) в срок до 48 (четиридесет и осем) часа от подаване на Заявлението. Срокът за одобрение на Заявлението на Кредитополучателя в хипотезата по предходното изречение е 24 (двадесет и четири) часа от предоставянето на Обезпечението, като към отношенията между страните по настоящия Договор се прилагат съответните разпоредби на Общите условия относно Обезпечението.

Съгласно Приложение №1 към Договор за потребителски кредит № *****, кредитният продукт е „*****плюс“, срока на кредита – 12 месеца, броя на погасителните месечни вноски- 12, размер на Погасителните вноски: 101.08 лв., Лихвен процент по Кредита: 37.24 %, Годишен процент на разходите по Кредита: 50.00 %, Общ размер на всички плащания: 1 212.96 лв.

Съгласно раздел III, т. 11 от ОУ кредитополучателят може да предостави Обезпечение на Кредита, което обстоятелство се посочва в Заявлението. В случай че Кредитополучателят е посочил в Заявлението, че ще предостави Обезпечение на Кредита, същият следва, в зависимост от посочения в Заявлението вид на Обезпечението: (i) да предостави на ФИРМА банкова гаранция съгласно настоящите ОУ в срок до 10 (десет) дни от подаване на Заявлението; или (ii) да сключи договор за предоставяне на поръчителство с Поръчител в срок до 48 (четиридесет и осем) часа от подаване на Заявлението.

Съгласно пар. 20 от раздел II от ОУ „Обезпечение“ означава (i) банкова гаранция, издадена в полза на ФИРМА от лицензирана банка със седалище в РБ или от банка от трета държава, лицензирана да извършва дейност на територията на РБ чрез клон, или от банка, лицензирана в държава-членка, която извършва дейност на територията на РБ директно или чрез клон при условията на взаимно признаване, и съдържаща безусловно и неотменимо изявление на банката да заплати на ФИРМА всички задължения на Кредитополучателя по Договора за Кредит в срок от един работен ден, считано от датата, на която банката е получила писмено искане от страна на ФИРМА за заплащане на тези задължения. Срокът на валидност на банковата гаранция е най-малко 30 дни след падежа на последната Погасителна вноска по Договора за Кредит/изтичането на последния Период на револвиране; или (ii) поръчителство, предоставено по силата на договор за предоставяне на поръчителство по Кредита, сключен между Кредитополучателя и одобрено от ФИРМА юридическо лице („Поръчител“), което впоследствие е сключило с ФИРМА договор за поръчителство, по силата на който Поръчителят се задължава да отговаря солидарно с Кредитополучателя за изпълнение на всички задължения на Кредитополучателя по Договора за Кредит.

Представен по делото е договор за предоставяне на поръчителство от 19.10.2017 г., сключен между „ФИРМА“ ЕООД- поръчител и И. Е. М.- потребител. В договора е посочено, че ПОТРЕБИТЕЛЯТ е подал заявление за потребителски кредит до „ФИРМА“ АД, вписано в търговския регистър, воден от Агенцията по вписванията с ЕИК *****, със седалище и адрес на управление АДРЕС (сграда А), АДРЕС („ФИРМА“), като е подписал договор за потребителски кредит („Договор за потребителски кредит“) и Общите условия за предоставяне на кредити на ФИРМА. По силата на Договора за потребителски кредит ФИРМА се задължава да предостави на ПОТРЕБИТЕЛЯ потребителски кредит в размер на 1000.00 лева със срок за погасяване 10 Октомври 2018 г., след предоставяне на

обезпечение за задълженията на ПОТРЕБИТЕЛЯ по Договора за потребителски кредит под формата на поръчителство, под условие, че подаденото от ПОТРЕБИТЕЛЯ заявление е одобрено от ФИРМА. Уговорено е, че ПОРЪЧИТЕЛЯТ се задължава да сключи договор за поръчителство с ФИРМА, по силата на който да отговаря пред ФИРМА солидарно с ПОТРЕБИТЕЛЯ за изпълнението на всички задължения на ПОТРЕБИТЕЛЯ, възникнали съгласно Договора за потребителски кредит, както и за всички последици от неизпълнението на задълженията на ПОТРЕБИТЕЛЯ по Договора за потребителски кредит, за което ПОТРЕБИТЕЛЯТ дължи на ПОРЪЧИТЕЛЯ възнаграждение за обезпечаването на изпълнението на задълженията на ПОТРЕБИТЕЛЯ по Договора за потребителски кредит в размер и при условия, съгласно Приложение № 1.

В Приложение № 1 е посочено, че Възнаграждението на поръчителя е в размер 70.38 лева на месец за периода на действие на договора за кредит. Възнаграждението се дължи на датата на падежа на съответното плащане по кредита съгласно погасителния план.

На 19.10.2017 г. е сключен и Договор за поръчителство между „ФИРМА“ АД и „ФИРМА“ ЕООД, съгласно който поръчителят се задължава да отговаря пред ФИРМА солидарно с Потребителя за изпълнението на всички задължения на Потребителя/И. Е. М./, възникнали съгласно Договора за потребителски кредит, както и за всички последици от неизпълнението на задълженията на Потребителя по Договора за потребителски кредит

По делото е назначена съдебно-счетоводна експертиза, вещото лице по която – В. П. е представила писмено заключение, поддържано в съдебно заседание и прието по делото. Вещото лице се е запознало с приетите по делото писмени доказателства, а за изготвяне на заключението от „ФИРМА“ АД и от „ФИРМА“ ЕООД, чрез „ФИРМА“ ЕООД са предоставени:

Счетоводна справка относно отразяване на рефинансиране /погасяване на задължение по стар кредит; преводно нареждане - усвояване на остатък от предоставения кредит; Погасителен план по главница и лихва; Справка за извършени плащания и погасени главници и лихви от месечни погасителни вноски; Справка - извлечение за дължимите суми по Договор за паричен заем ***/19.10.2017г.; Извлечения от системата на ФИРМА ЕООД — хронологични записи по сметка 531 - Вземания от клиенти по претенции ФИРМА.

Вещото лице е установило, че с част от главницата по процесния договор за кредит е извършено погасяване на задължение по стар кредит на И. М.- съгласно предоставената от Справка - извлечение от системата на ФИРМА АД, с дата 19.10.2017г. е отразена счетоводна операция за рефинансиране - погасяване на остатък по стар заем в размер на 576.09 лв. с отпуснатата сума по процесния заем. С дата 19.10.2017г. е извършен и превод на остатъка от главницата по процесния договор - 423.91 лв. по разплащателна сметка в БАНАК АД с титуляр И. Е. М. като на вещото лице е представено преводното нареждане.

Вещото лице е заключило, че съгласно счетоводните записвания на „ФИРМА“ АД за погасяване на задължения по Договор за потребителски кредит № ***/19.10.2017г. са постъпили суми общо в размер на 977.04 лв. / деветстотин седемдесет и седем лв. и 04 ст./, които дружеството-кредитодател е отнесло както следва:

= главница 568.75 лв.

= възнаградителна лихва 183.41 лв.

= лихва за забава 224.88 лв.

Заплатена е и сума в размер на 562.96 лв. за възнаграждение за поръчителство.

Общо заплатените от ответницата суми са в размер на 1540 лева.

Вещото лице съобразявайки клаузите по процесния договор, а именно; възнаграждение по договор за представяне на поръчителство и включвайки същите при изчисляване на годишния процент на разходите е констатирано, че реалният годишен процент на разходите е 348.61 %

Представено по делото е копие на Договор за продажба и прехвърляне на вземания/цесия/ от 02.03.2023 г. сключен между „ФИРМА” АД и „ФИРМА“ ЕООД- цеденти и „ФИРМА“ ЕООД- цесионер.

Представено е Приложение № 1 към него от , с което ФИРМА” АД и „ФИРМА“ ЕООД са прехвърлили вземащата си към различни длъжници, индивидуализирани в приложението. Видно от същото е цедирано вземане под №1507 по договор от 19.01.2017 г. с длъжник И. Е. М..

Съгласно пар 5. От Договор за продажба и прехвърляне на вземания, цесионерът е изрично упълномощен за уведомяване на длъжниците, чиито вземания се прехвърлят, за цесията.

Не са представени доказателства уведомително писмо да е връчено на ответника преди завеждане на делото. Независимо от това с исковата молба, са направени изявления за уведомяване за цесията.

Установява се от приложеното ч.гр.д. №34666/2023 г. на СРС, че по заявление от цесионера „ФИРМА“ ЕООД, против ответника е издадена Заповед за изпълнение по чл.410 ГПК от 28.06.2023 г. за изпълнение на парично задължение за сумите: 431,25 лева (четиристотин тридесет и един лева и 25 стотинки), представляваща главница по Договор за кредит № *****/19.10.2017 г., ведно със законна лихва за период от 21.06.2023 г. до изплащане на вземането , сумата 29,55 лева (двадесет и девет лева и 55 стотинки), представляваща договорна лихва за период от 19.10.2017 г. до 10.10.2018 г., сумата 153,67 лева (сто петдесет и три лева и 67 стотинки), представляваща мораторна лихва за период от 19.10.2017 г. до 19.06.2023 г.

При така установената фактическа обстановка, настоящият състав на Районен съд-София достига до следните правни изводи:

Правната квалификация на предявените иски е чл. 79, ал. 1, предл. първо ЗЗД, чл. 240, ал. 1 и 2 ЗЗД и чл. 99 ЗЗД във вр. чл. 9 ЗПК и чл. 86 ЗЗД във вр. с чл. 422 ГПК във вр. чл. 415 ГПК.

Предявеният установителен иск по чл.422 от ГПК е допустим предвид издадената в полза на ищеца заповед за изпълнение по реда на чл.410 ГПК, която е връчена на длъжника по реда на чл 47, ал. 5 ГПК. На ищеца са дадени указания на основание чл. 415, ал.1, т.2 ГПК, а исковата молба е предявена в едномесечния срок по чл.415, ал.1 от ГПК.

От представените по делото писмени доказателства се установява, че „ФИРМА“ АД и ответника И. Е. М. са били в облигационни отношения, възникнали по силата на договор за потребителски кредит. Спрямо този договор се прилагат разпоредбите на ЗПК и ЗЗП. Ответникът е усвоил изцяло сумата от 1000 лева, което се установи от изводите на вещното лице по съдебно-счетоводната експертиза/ 576.09 лв. преведени директно от кредитодателя за погасяване на стари задължения и 423.91 лв. по разплащателна сметка в БАНАК АД с титуляр И. Е. М./.

С цесията кредиторът прехвърля вземането си на трето лице. За да е налице сключен договор за цесия и вземането да премине върху третото лице е достатъчно постигане на съгласие между него и кредитора. Приемането на цесията от длъжника и неговото участие при сключването на договора не е необходимо. За да породи действие по отношение на длъжника, цесионният договор следва да му бъде съобщен от предишния кредитор - чл. 99, ал. 3 и ал.4 от ЗЗД. Установеното в чл. 99, ал. 3 и ал. 4 от ЗЗД задължение на цедента има за цел да обвърже длъжника с договора за цесия и да го защити срещу ненадлежно изпълнение на неговото задължение. Уведомяването създава достатъчна сигурност за длъжника за извършената замяна на стария кредитор и гарантира точно изпълнение на задължението му спрямо лице, легитимирано по смисъла на чл. 75, ал. 1 от ЗЗД. Това не означава, че

предишният кредитор няма право да упълномощи новия кредитор да извърши съобщението до длъжника, като негов пълномощник, каквото е налице в настоящия случай, предвид приложените договорните клаузи. Съгласно разпоредбата на чл. 36 от ЗЗД представителната власт възниква по волята на представлявания, като нейният обем се определя според волеизявлението на упълномощителя /чл. 39 от ЗЗД/ и не са предвидени никакви изрични ограничения посредством императивни правни норми на тази власт, свързани с уведомяването за цесията. По силата на принципа за свобода на договаряне няма пречка старият кредитор да упълномощи новия за извършване на уведомлението. Това упълномощаване не противоречи на целта на разпоредбите на чл. 99, ал. 3 и ал. 4 от ЗЗД. Предвид изложеното, установеното в чл. 99, ал. 4 от ЗЗД задължение на цедента да съобщи на длъжника за извършеното прехвърляне на вземането има за цел да защити длъжника срещу ненадлежно изпълнение на неговото задължение, т.е. срещу изпълнение на лице, което не е носител на вземането. Ненадлежното уведомяване или липсата на такова, за прехвърляне на вземането, би имало значение, само при условие, че ответникът е платил своето задължение по договора за кредит. В случая, няма твърдение че ответникът е платил преди връчване преписа от исковата молба на различно от цесионера-ищец лице. Не се твърди по делото да е извършено плащане на стария кредитор /цедента/, в който случай неупредомяването на длъжника за извършената цесия би имало значение.

Още с Решение № 123 / 24.06.2009 год. по т.д.№ 12 / 2009 год. на II т.о. на ВКС е прието, че уведомление, изходящо от цедента, но приложено към исковата молба на цесионера и достигнало до длъжника със същата , съставлява надлежно съобщаване за цесията, съгласно чл. 99 ал.3 пр. първо ЗЗД, с което прехвърлянето на вземането поражда действие за длъжника , на основание чл.99 ал.4 ЗЗД. Същото следва да бъде съобразено като факт от значение за спорното право, настъпил след предявяване на иска , на основание чл. 235 ал.3 ГПК. В този смисъл е константната практика на върховната инстанция: Р. № 3/16.04.2014 г., т. д. № 1711/2013 г., I т. о., Р. № 78/09.07.2014 г., т. д. № 2352/2013 г., II т. о., Р. № 114/07.09.2016 г., т. д. № 362/2015 г., II т. о., Р. №46/25.05.2017 г., т.д.№572/2016 I т.о. и др.

Връчването на материалноправно изявление/в случая съобщаване за цесията/ на особения представител, представлява надлежно уведомяване на длъжника - ответник. В този смисъл е Решение № 198 от 18.01.2019г. по т.д. № 193/2018 на Първо т.о. ВКС

Ето защо в процесния случай с оглед изричното изявление, инкорпорирано в исковата молба, е изпълнено изискването длъжникът да е уведомен за цесията Следователно цесията на осн. чл.99, ал.4 ЗЗД е породила своето действие спрямо кредитополучателя и ищецът има качеството кредитор спрямо ответника.

Съдът следи служебно за неравноправни клаузи в потребителски договори, а и следва да се отговори на направените с отговора на исковата молба възражения.

В случая в клаузите на чл.4 от договора за кредит и пар. 20 от раздел II от ОУ „Обезпечение“ само формално е уговорена възможност за избор за представяне на поръчителство от длъжника.

Свободата на договарянето не може да бъде използвана за неоснователно обогатяване на едната страна по правоотношението за сметка на другата или да води до нарушаване на други правни принципи, в т.ч. този на добрите нрави - правоотношенията следва да се сключват при спазване на общоприетите и неписани правила на добросъвестност. До нарушаване на този принцип се стига, когато икономически по-силната страна упражнява репресия спрямо икономически по-слабата страна, поставяйки „допълнителни условия“ за сключване на договора, на които придава привидно добровolen характер и привидно право на избор. Така чрез поставяне на практически неизпълними условия за обезпечаване на иска чрез поръчителство или банкова гаранция, длъжникът на практика бива задължен да се ползва от опция за възмездно поръчителство - сключване на договор за поръчителство със

свързано с кредитора лице, за възнаграждението на което се сключва друг договор, за сума, близка до тази на договора за кредит. Налице е допълнителното обогатяване на кредитора за сметка на длъжника, което противоречи на добрите нрави и води до извода за нищожност на договора за предоставяне на поръчителство.

В случая не се касае за доброволно възлагане от страна на кредитополучателя на професионален поръчител. Фактически се дължи не възнаграждение за услуга, а договорна лихва, представляваща допълнителна печалба за кредитора чрез фиктивно уговорено възнаграждение в полза на свързано с него лице. Това е така, доколкото за да не възникне вземането за възнаграждение за поръчителство, договорът за кредит предвижда редица условия, които са кумулативно дадени, следва да бъдат изпълнени в много кратък срок, поради което е обективно трудно да бъдат покрити от заемателя.

Касае се за снабдяване с банкова гаранция, в размер за цялото задължение, валидна 30 дни след падежа за плащане по договора. Доколкото срокът за снабдяване с такава гаранция е едва 1 ден, предвид практиката на банките по проучване на лицата, кандидатстващи за такова обезпечение, фактически е невъзможно за длъжника да придобие такава гаранция. Още повече, щом банка би предоставила банкова гаранция на кредитополучател, тя би му предоставила и потребителски банков кредит и той не би се наложило да се обръща към финансова институция, които принципно предлагат значително по-неизгодни условия/ поне касателно възнаградителна лихва/.

По втората опция за обезпечение длъжникът няма право на избор на поръчител и възможност за индивидуално договаряне, доколкото има изискване за одобряване на поръчителя от страна на „ФИРМА“ АД. Още повече се установява, че юридическото лице – поръчител, което е предварително одобрено от кредитора, се явява и свързано с него лице - едноличен собственик на капитала на поръчителя е кредиторът на длъжника по договора за кредит.

Налага се извод, че клаузите на договора всъщност не дават възможност на длъжника да избегне плащането на възнаграждение за поръчителство, тъй като са много трудно изпълними. След като това е така, във всички случаи вземането за възнаграждение за поръчителство ще възникне в сферата на кредитора „ФИРМА“ ЕООД. Това вземане и затова е уговорено и като сигурна част от дълга, като следва да се заплаща разсрочено, на равни части, заедно с всяка погасителна вноска по договора за кредит.

Фактически се касае не за дължимо възнаграждение за поръчителство, а за вземане, което се плаща заедно с вноските за главница и лихва, което вземане представлява допълнителна печалба за кредитора, освен лихвата. В конкретния случай фактически е уговорена допълнителна договорна лихва, която да плаща длъжникът и която е печалба за кредитора по договора за заем. Затова и погасителния план към договора за поръчителство е с идентични падежни дати с погасителния план по договора за кредит. Тъй като „ФИРМА“ АД и „ФИРМА“ ЕООД са свързани лица е все едно кой от тях е получи допълнителната парична сума.

След като това е така, налага се извод, че договорът за заем противоречи на част от императивните постановки на ЗПК. В случая следва да се приложи чл.21, ал.1 ЗПК, който гласи, че всяка клауза в договор за потребителски кредит, имаща за цел или резултат заобикаляне изискванията на този закон, е нищожна.

В договора трябва да се посочи размера на лихвения процент, като в конкретната хипотеза в този процент трябва да е включено и възнаграждението за поръчител, която клауза е нищожна и гарантира сигурна печалба за кредитора. Следователно годишният лихвен процент няма да е 37.24 % както е записано, а следва да е по-голяма число, ако в него участва и вземането от 844.56 лева/70.38 лева на месец/ лева, формално уговорено като възнаграждение за професионален поръчител. Нарушен е чл.11, ал.1, т.9 ЗПК, тъй като не е посочен реалният годишен лихвен процент.

Освен това, доколкото лихвата е част от ГПР, е следвало да се посочи и друг размер на ГПР, различен от този в договора. В този размер следва да участва и сумата от 70.38 лева на месец или 844.56 лева на година, изразена като процент. Това не е сторено, поради което е нарушен чл.11, ал.1, т.10 ЗПК. С включването ѝ размера на ГПР става **348.61 %**, - надвишаващ законовия максимум- 50 %, а именно представлява близо **тридесет и пет пъти размера на законна лихва** -/чл.19, ал.4 ЗПК/.

По изложените съображения, доколкото са налице нарушения на чл.11, ал.1, т.9 и т.10 ЗПК, целият договор за заем следва да бъде приет за недействителен – чл.22 ЗПК. На основание чл.23 ЗПК, когато договорът за потребителски кредит е обявен за недействителен, потребителят заплаща само чистата стойност на кредита- в процесния случай 1000 лева, като не дължи лихва или други разходи по кредита.

При недействителност на договора, съгласно разпоредбата на чл.23 ЗПК, потребителят връща само чистата стойност на кредита, но не дължи лихва или други разходи по кредита. Ако тази недействителност се установи в производството по чл.422 ГПК, съдът следва да установи с решението си дължимата сума по приетия за недействителен договор за потребителски кредит, доколкото ЗПК е специален закон по отношение на 3ЗД и в цитираната разпоредба на чл.23 ЗПК е предвидено задължението на потребителя за връщане на чистата сума по кредита. Това следва от характеристиката на договора за потребителски кредит, посочена по-горе и задължението за периодичност за връщането на сумата. Ако се приеме, че установяването на дължимостта на чистата сума по получения кредит и осъждането на потребителя за нейното връщане следва да се извърши в отделно производство, по предявен иск с правно основание чл.55 3ЗД, то би се достигнало до неоснователно обогатяване за потребителя, предвид изискуемостта на вземането по недействителен договор, в частност при нищожен договор за потребителски кредит и позоваване от страна на потребителя на изтекла погасителна давност. Това би противоречало на принципа за недопускане на неоснователно обогатяване, в какъвто смисъл е и въвеждането на разпоредбата на чл.23 ЗПК в специалния ЗПК./ Решение № 50174 от 26.10.2022 г. по гр.д.№ 3855 по описа за 2021 г.на ВКС, IV Г.О.

В процесният случай нищожните клаузи не могат да бъдат заменени по смисъла на чл. 26, ал. 4 от 3ЗД от императивни правила досежно максимално допустимия размер на договорната лихва, нито да бъде прието, че единствено частично недействителна е клаузата за уговорената неустойка, представляваща по съществото си договорна лихва, невключена в ГЛП и ГПР. Ако съдът изменя съдържанието на неравноправните и нищожните клаузи, съдържащи се в потребителски договор, това ще навреди на постигането на дългосрочната цел, предвидена в член 7 от Директива 93/13. Това действие на съда би способствало за премахването на възпиращия ефект, упражняван върху продавачите и доставчиците чрез самото неприлагане на такива неравноправни клаузи спрямо потребителя, тъй като продавачите и доставчиците биха останали изкушени да използват посочените клаузи, ако знаят, че дори и последните да бъдат обявени за недействителни, договорът все пак ще може да бъде допълнен в нужната степен от националния съд, така че да се гарантират интересите на тези продавачи и доставчици. / в т. см. решения от 14 юни 2012 г., Banco Español de Crédito, C-618/10, EU:C:2012:349, т. 69, от 30 април 2014 г., Kásler и Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:282, т. 79 и от 26 март 2019 г., Abanca Corporación Bancaria и Bankia, C-70/17 и C-179/17, EU:C:2019:250/.

Плащането от страна на заемателя на различни вноски общо на сумата в размер на 1540 лева в полза на заемотателя, посочено от вещото лице, следва да се съобрази от съда при постановяване на решението като правопогасяващ юридически факт. Така съдът установява, че вече е погасена чрез плащане главницата от 1000 лева- единствено дължимата сума по обявения от настоящия състав в мотивите на решението за недействителен Договор за потребителски кредит №*****/19.10.2017 г. .

Дори е налице надплащане- недължимо платена от ответника сума от 540 лева.

Ето защо искове като неоснователни следва да бъдат отхвърлени.

Мотивиран от гореизложеното Софийският районен съд

РЕШИ:

ОТХВЪРЛЯ предявените от „ФИРМА“ ЕООД, ЕИК: 111111111, със седалище и адрес: АДРЕС, срещу **И. Е. М.**, ЕГН *****, с адрес: АДРЕС, **искове** с правно основание чл. 79, ал. 1, предл. първо ЗЗД, чл. 240, ал. 1 и 2 ЗЗД и чл. 99 ЗЗД във вр. чл. 9 ЗПК и чл. 86 ЗЗД във вр. с чл. 422 ГПК във вр. чл. 415 ГПК, **за признаване за установено спрямо ответника, че дължи на ищеца сумите:**

-главница в размер на 431.25 лв. по Договор за потребителски кредит № ***** на 19.10.2017, сключен между „ФИРМА“ ЕАД, ЕИК *****, в качеството си на кредитодател, и И. Е. М., ЕГН *****, в качеството си на кредитополучател,

- договорна възнаградителна лихва върху главницата в размер на 29.55 лв. за период от 19.10.2017г. до 10.10.2018 г.,

- законна лихва за забава върху главницата в размер на 153.67 лв. за период от 19.10.2017 г. до 19.06.2023 г.,

- както и лихва за забава върху главницата от датата на подаване на заявлението в съда до окончателно изплащане на вземанията,

за които суми е издадена Заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПН по ч.гр.д. №34666/2023 г. на СРС

Решението подлежи на въззивно обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Съдия при Софийски районен съд: _____